

„Guvernare și democrație în Moldova” este un e-jurnal bilunar realizat de Asociația pentru Democrație Participativă ADEPT, care ia în discuție calitatea guvernării și reflectă evoluția proceselor politice și democratice în Republica Moldova. Publicația apare cu sprijinul financiar din partea Ministerului Afacerilor Externe al Regatului Unit al Țărilor de Jos, în cadrul proiectului “Promovarea Bunei Guvernări prin Monitorizare”. Opiniile exprimate în articolele publicate nu reprezintă, în mod necesar, și punctul de vedere al finanțatorului. Responsabilitatea pentru veridicitatea celor afirmate aparține exclusiv autorilor articolelor.

CUPRINS

I. ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR PUBLICE.....	2
PARLAMENT	2
1. Acte de importanță deosebită	2
2. Numiri.....	2
3. Demisii	2
4. Acte legislative	2
GUVERN.....	4
1. Acte de importanță deosebită	4
<i>Hotărârea cu privire la măsurile de pregătire a economiei naționale și a sferei sociale pentru activitate în perioada de toamnă-iarnă 2011-2012.....</i>	4
2. Demisii	4
3. Hotărâri	4
4. Ședințe. Decizii	5
<i>Comitetul Național pentru Planificare Strategică.....</i>	5
<i>Comisia națională pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din anul 2010.....</i>	5
<i>Întrevedere cu membrii CNP.....</i>	6
II. POLITICI ECONOMICE.....	7
1. Sistemul bancar	7
<i>Îmbunătățirea situației sectorului bancar pe fundalul diferențelor sensibile între bănci.....</i>	7
2. Finanțe publice.....	7
<i>Executarea bugetului pe diferite componente</i>	7
3. Poziția externă a țării	8
<i>Datoriile sînt în creștere</i>	8
III. TRANSNISTRIA	9
<i>EUBAM va avea un rol în consolidarea încrederii.....</i>	9
<i>Răspunsul MAEIE al Republicii Moldova la declarațiile oficialului MAE al Rusiei.....</i>	9
IV. RELAȚII EXTERNE.....	10
1. Integrare europeană	10
<i>Lansarea negocierilor asupra Acordului privind Spațiul aerian comun UE-RM</i>	10
2. Cooperare bilaterală	10
<i>Republica Moldova–SUA</i>	10
<i>Republica Moldova-Polonia</i>	11
3. Cooperare multilaterală.....	11
<i>Republica Moldova-Consiliul Europei</i>	11

La această ediție au contribuit: Igor Boțan, Elena Prohnițchi, Iurie Gotișan

I. ACTIVITATEA INSTITUȚIILOR PUBLICE

PARLAMENT

La 28 iulie s-a încheiat sesiunea de primăvară-vară a Parlamentului, deputații urmînd să revină la ședințe plenare în luna septembrie.

1. Acte de importanță deosebită

Legea cu privire la Comisia Națională de Integritate. Comisia va efectua controlul declarațiilor cu privire la venituri, proprietate și a declarațiilor de interese personale, va putea sesiza organul de urmărire penală sau organele fiscale în cazul unor neconcordanțe sau date neveridice și va asigura publicarea declarațiilor demnitarilor pe pagina sa web. Membrii Comisiei vor fi desemnați de Parlament și Președintele RM, cu respectarea unor cerințe vizînd studiile, lipsa antecedentelor penale, neafiliere politică în ultimii cîțiva ani etc.

Notă ADEPT: Conform expertizelor independente efectuate asupra proiectului de lege în cauză (expertiza anticorupție efectuată de CAPC), scopurile legii nu vor putea fi atinse integral, deoarece documentul respectiv nu determină clar procedura de examinare și soluționare a conflictelor de interese. Totodată, putem constata că modificările efectuate de deputați la adoptarea finală a proiectului de lege determină politizarea funcțiilor acesteia, deciziile urmînd a fi luate de un organ colegial, format din reprezentanții majorității parlamentare. O soluție mai bună ar fi fost asigurarea independenței și inviolabilității membrilor Comisiei, prin selectarea acestora în urma unui concurs deschis, după susținerea unor testări de integritate, iar mandatul lor să difere de mandatul Parlamentului și să nu poată fi întrerupt decît în cazuri de încălcare intenționată a legii.

2. Numiri

Veronica Jurmînschi este numită în componența Consiliului de Administrație al Fondului de Garantare a Depozitelor din Sistemul Bancar.

3. Demisii

Parlamentul a luat act de demisia deputaților PCRM, aleși în administrația publică locală:

- **Elena Bodnarenco;**
- **Serghei Filipov.**

4. Acte legislative

Legea privind aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice. Scopul principal al legii este asigurarea diferențierii clare a funcțiilor publice în conformitate cu nivelul de complexitate al sarcinilor și nivelul de responsabilitate managerială și decizională, precum și de a stabili cadrul general pentru sistemul de dezvoltare a carierei profesionale a funcționarilor publici, cerințele specifice minime față de titularul funcției publice. Reglementarea urmează a fi pusă în aplicare concomitent cu un sistem nou de salarizare a funcționarilor publici, care nu este încă aprobat.

Pachetul de legi privind simplificarea procedurilor de autorizare și desfășurare a activității de întreprinzător – “GHILOTINA 2+”. Deputații au aprobat Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, Legea privind implementarea ghișeului unic în desfășurarea activității de întreprinzător și Legea privind modificarea unor acte legislative, elaborate în scopul implementării unei noi etape a proiectului – “GHILOTINA 2+”, care presupune simplificarea condițiilor de desfășurare a businessului, prin anularea sau reducerea considerabilă a documentelor și procedurilor de autorizare, desfășurare și control a activității de întreprinzător.

Legea pentru modificarea unor acte legislative (desființarea instanțelor judecătorești specializate). Prin acest document, Parlamentul a decis desființarea instanțelor judecătorești economice (Judecătoria economică de circumscripție și Curtea de Apel Economică) și a Judecătoriei militare, competența acestora urmînd a fi preluată de instanțele de fond (judecătoria) și curțile de apel. Discuțiile asupra necesității desființării instanțelor judecătorești economice au durat aproape 2 ani, iar în anul 2010 au eșuat două încercări de adoptare a proiectului de lege respectiv. Propunerea respectivă a fost argumentată prin invocarea faptului că în instanțele economice ar exista un nivel ridicat al corupției și aceste instanțe au determinat condamnări la CEDO, dar acestea argumente nu au fost probate, o parte din ele fiind respinse prin contra-argumente ale Curții Supreme de Justiție. Exponenții justiției și experții în domeniu au exprimat îngrijorări referitor la aplicarea noilor reglementări, care vor impune noi sarcini pentru instanțele de fond, care nu sînt asigurate cu personal suficient și specializat în domeniul litigiilor economice.

Hotărîrea privind crearea Comisiei specială pentru modificarea și completarea cadrului legislativ privind procesul de descentralizare și consolidare a autonomiei locale. În componența Comisiei au fost incluși doar deputați ai fracțiunilor ce fac parte din alianța de guvernare. Comisia urmează, în termen de 6 luni, să analizeze legislația privind politicile de descentralizare și să propună armonizarea acesteia cu prevederile Constituției, ale Cartei europene a autonomiei locale. De asemenea, Comisia va asigura controlul parlamentar privind elaborarea și implementarea politicilor de descentralizare și consolidare a autonomiei locale

Notă ADEPT: O comisie specială cu aceeași denumire, competențe și termene de activitate a fost creată în vara anului 2010, dar rezultatele activității acesteia nu se cunosc, nefiind făcute publice.

Hotărîrea pentru aprobarea Strategiei naționale anticorupție. Noua Strategie a fost elaborată cu luarea în considerare a recomandărilor și standardelor internaționale în materie, a experiențelor pozitive și negative acumulate în procesul de implementare a Strategiei anterioare. Unul din scopurile de bază al noii Strategii este reducerea percepției corupției și crearea unui sistem în cadrul căruia manifestările de corupție să nu fie profitabile: riscurile să depășească eventualele beneficii.

Pentru realizarea scopului, Strategia propune un șir de priorități de acțiuni, al căror impact scontat va fi: reducerea toleranței față de corupție, ajustarea cadrului normativ la standardele internaționale anticorupție, sporirea transparenței activității instituțiilor și organizațiilor, inclusiv transparența finanțării partidelor politice, consolidarea sistemului național de integritate și a capacităților organelor de drept și a justiției de a contracara corupția, precum și sporirea eficienței activității organelor de control din țară. Strategia va fi pusă în aplicare prin intermediul planurilor de acțiuni, iar costurile implementării acestora se vor încadra în alocațiile destinate autorităților publice finanțate de la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale, precum și din asistență externă.

Acte de ratificare (aderare) a unor documente internaționale:

- Memorandumul de înțelegere dintre Guvernul Republicii Moldova și Consiliul Europei privind Oficiul Consiliului Europei în Chișinău și statutul legal al acestuia;
- Protocolul dintre Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei referitor la operarea unor modificări în Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Ucrainei privind recunoașterea reciprocă a drepturilor și reglementarea raporturilor de proprietate din 11 august 1994;
- Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare pentru realizarea proiectului „e-Transformare a Guvernării”;
- Acordul de finanțare dintre Republica Moldova și Asociația Internațională de Dezvoltare pentru realizarea proiectului „Consolidarea eficacității rețelei de asistență socială”.

1. Acte de importanță deosebită

Hotărîrea cu privire la măsurile de pregătire a economiei naționale și a sferei sociale pentru activitate în perioada de toamnă-iarnă 2011-2012.

Conform documentului aprobat, ministerele și alte autorități administrative centrale vor:

- crea comisii pentru organizarea, monitorizarea și controlul pregătirii pentru sezonul rece;
- institui un control riguros asupra consumului de resurse energetice;
- organiza alimentarea fără întrerupere cu energie electrică a obiectivelor de importanță vitală;
- obliga instituțiile bugetare subordonate să țină sub control riguros respectarea limitelor mijloacelor financiare prevăzute în bugetele proprii pentru consumul de resurse energetice;
- întreprinde măsurile necesare privind stingerea datoriilor pentru resursele energetice și serviciile comunale ale instituțiilor bugetare și ale celor subordonate și vor achita la timp plățile curente;
- calcula și aproba limitele cantitative la consumul de resurse energetice și la serviciile comunale, repartizate pe luni, vor exercita controlul asupra executării limitelor de consum de către instituțiile din subordine.

Documentul mai conține recomandări către autoritățile administrației publice locale și regionale, precum și stabilește obligații ale conducătorii instituțiilor bugetare, ministerele și agențiile de ramură.

2. Demisii

- **Gheorghe Trocin** este eliberat din funcția de viceministru al Finanțelor, în legătură cu numirea în calitate de membru al Curții de Conturi;
- **Nicolae Concescu** este eliberat din funcția de șef al Oficiului teritorial Soroca al Cancelariei de Stat, reprezentant al Guvernului în teritoriu, în baza cererii de demisie.

3. Hotărîri

Hotărîrea cu privire la limitele numărului de unități de personal și ale cheltuielilor de personal în sectorul bugetar pentru autoritățile administrației publice centrale și locale pe anul 2011. Guvernul a stabilit limitele numărului de unități de personal și ale cheltuielilor de personal din toate sursele de finanțare pentru autoritățile administrației publice centrale (inclusiv Parlamentul și Președinția RM) și autoritățile administrației publice locale. Autorităților administrației publice locale li se recomandă să stabilească pentru instituțiile din subordinea lor limitele numărului de unități de personal și ale cheltuielilor de personal pe anul 2011 în limitele prevăzute pe unitățile administrativ-teritoriale. Autoritățile administrației publice centrale urmează ca în termen de o lună, să perfecțeze cadrul normativ cu referire la structura și numărul-limită ale acestora, aducându-le în concordanță cu noua hotărîre și specificînd personalul din serviciile publice desconcentrate în teritoriu, inclusiv personalul auxiliar ce asigură funcționarea autorității publice.

Hotărîrea cu privire la unele măsuri ce țin de eficientizarea procesului de administrare și deetatizare a bunurilor proprietate publică de stat. Guvernul a luat act de raportul privind administrarea și deetatizarea proprietății publice în anul 2010 și a atenționat ministerele și alte autorități administrative centrale asupra nivelului insuficient de realizare a procesului administrării proprietății de stat transmise în gestiune. De

asemenea, este aprobat Planul de acțiuni privind eficientizarea procesului de administrare și deetatizare a bunurilor proprietate publică de stat, iar coordonarea procesului de realizare a acestuia a fost pus în sarcina Ministerului Economiei, care va prezenta Guvernului, semestrial, rapoarte privind gradul de implementare.

Hotărîrea privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea serviciilor Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice. Regulamentul respectiv determină condițiile generale de prestare a serviciilor Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice, stabilește asigurarea financiară și tehnico-materială, precum și condițiile de asigurare a securității Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice. Serviciile de bază ale Sistemului includ: servicii de schimb informațional protejat interdepartamental pentru autoritățile publice și servicii de asigurare a canalului de legătură și acces la sistemele și resursele informaționale de stat – Intranet Guvernamental; serviciile de acces al autorităților publice la resursele rețelei globale Internet; serviciile Sistemului de poștă electronică al autorităților administrației publice.

Hotărîrea cu privire la expoziția relicvei naționale “Steagul lui Ștefan cel Mare”. Guvernul a alocat din Fondul de rezervă, circa 300 mii lei pentru efectuarea importului temporar din România în Republica Moldova a relicvei naționale “Steagul lui Ștefan cel Mare” și expunerea acesteia, în perioada 24 august – 12 septembrie 2011, la Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei. Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Culturii vor întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea securității și integrității relicvei, în conformitate cu prevederile Contractului de împrumut pentru expoziții temporare încheiat între Muzeul Național de Istorie a României și Muzeul Național de Arheologie și Istorie a Moldovei.

4. Ședințe. Decizii

Comitetul Național pentru Planificare Strategică

Premierul a prezidat ședința Comitetului, în cadrul căreia au fost examinate prioritățile strategice privind acțiunile de reformă ce urmează a fi implementate pînă în luna octombrie, măsurile aprobate avînd drept scop sporirea productivității și competitivității, precum și îmbunătățirea condițiilor de activitate pentru mediul de afaceri și atragerea investițiilor noi. Prim-ministrul a solicitat instituțiilor implicate în procesul de negocieri responsabilitate maximă pentru executarea întocmai a angajamentelor asumate, în scopul asigurării debursării suportului bugetar în mărime de 20 mil. dolari acordat Republicii Moldova de Banca Mondială, menționînd că această sumă deja este prevăzută în Bugetul de Stat. De asemenea, Comitetul a examinat lista proiectelor prioritare pentru finanțare din Fondul Moldova Electronică, fiind selectate 5 proiecte care vor demara în anul curent, cu suportul financiar la Băncii Mondiale în cadrul Programului de e-Transformare a Guvernului RM, valoarea estimativă a acestora se cifrează la 12,4 mil. lei.

Comisia națională pentru lichidarea consecințelor inundațiilor din anul 2010

În cadrul ședinței au fost audiate rapoarte cu privire la stadiul actual de executare a lucrărilor de construcție a caselor pentru persoanele care au avut de suferit în urma inundațiilor din vara anului 2010. Potrivit datelor Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, în total urmau a fi construite 706 case pentru sinistrați și dintre acestea, pentru terminarea lucrărilor sînt pregătite 567 case, inclusiv 514 - la Cotul Morii, 34 - la Nemțeni și 19 - la Obileni. În 433 de case deja au trecut cu traiul familiile sinistrate. Totodată, au fost invocate probleme privind construcția infrastructurii ingineresti și a obiectelor de menire social-culturală în zona respectivă. Premierul s-a arătat nemulțumit de activitatea instituțiilor responsabile, menționînd că termenul anunțat pentru finalizarea

lucrărilor nu se respectă și a cerut urgentarea procedurilor ce se impun, astfel încât toate lucrările de construcție a caselor să fie finalizate până la sfârșitul lunii august. Prim-ministrul Vlad Filat a solicitat reprezentanților autorităților administrației publice locale să întreprindă măsurile necesare pentru asigurarea accesului copiilor la educație, prin organizarea transportării copiilor către instituțiile educaționale din localitățile vecine.

Întrevedere cu membrii CNP

Prim-ministrul a convocat Consiliul Național pentru Participare (CNP) într-o ședință ad-hoc, pentru a discuta despre crearea unui Comitet Național pentru Reformă, inițiativă venită din partea reprezentanților societății civile în cadrul consultărilor avute de Premier. Din componența Comitetului Național pentru Reformă vor face parte întreg cabinetul de miniștri, reprezentanții societății civile, patronatelor, sindicatelor, oameni de afaceri, reprezentanții mediului academic. Vlad Filat consideră că acest Comitet este necesar pentru a asigura implicarea multidimensională a societății, ridicarea gradului de transparență și înaintarea recomandărilor referitor la stabilirea agendei de priorități pentru reformă și identificarea căilor optime pentru implementarea ei. În cadrul discuțiilor au fost expuse diverse opinii, inclusiv referitoare la inoportunitatea creării a încă unei structuri supra-guvernamentale, a cărei eficiență și competență este dificil de prognozat și stabilit.

II. POLITICI ECONOMICE

1. Sistemul bancar

Îmbunătățirea situației sectorului bancar pe fundalul diferențelor sensibile între bănci...

Potrivit datelor statistice pe sistemul bancar, precum și ale unor surse mass-media, din cele 5 bănci comerciale din Republica Moldova care au finalizat anul 2010 cu pierderi, la situația din 30 iunie 2011, doar una dintre ele a rămas încă în minus. Cel mai mare venit net obținut de o bancă comercială în anul 2010 - de cca 260 milioane lei - a căzut la ceva mai mult de 151 milioane lei în prima jumătate a anului curent, rezultatul fiind înregistrat de aceeași bancă. Este vorba de Moldova-Agroindbank. Totuși, pînă la sfîrșitul anului, activitatea acesteia este în stare să depășească venitul net pentru 2010.

Eximbank, BCR Chișinău, ProCreditBank, Universalbank și FinComBank au fost cele 5 bănci comerciale care au avut rezultate financiare negative în anul 2010. Potrivit situației din 30 iunie 2011, toate aceste bănci, cu o singură excepție, și-au revenit, înregistrând profit. În minus rămîne deocamdată Universalbank, fiind singura bancă din Moldova cu un rezultat financiar negativ la situația din 30 iunie 2011. [Studiile](#) unor centre de cercetare relevă o descriere mai amplă a situației băncilor comerciale din perspectiva unor indicatori de performanță, eficiență, solvabilitate etc. În anul 2010, cel mai mare profit a fost înregistrat de Moldova-Agroindbank (MAIB), acesta atîngînd în jur de 260 milioane lei. Pentru prima jumătate a anului 2011 venitul net al băncii depășește valoarea de 151 milioane lei, potrivit [datelor făcute publice](#) de către bancă pe site-ul său oficial. Victoriabank (VB) și Moldindconbank (MICB), cu un venit de 78 milioane lei și respectiv peste 55 milioane lei, se clasează alături de MAIB în top 3 bănci cu cele mai mari venituri, potrivit situației din 30 iunie 2011.

Experții însă sunt de părerea că venitul net este un indicator absolut, care nu arată neapărat eficiența băncii, fiind necesar să fie analizat în raport cu alți indicatori. Astfel, amintim că, potrivit clasamentului eficienței bancare elaborat de Agenția de rating și estimare Estimator-VM pentru T1'2011, MAIB, VB, BCR Chișinău, MICB și Banca Socială se aflau în top 5 cele mai eficiente bănci din Moldova. De menționat că Eximbank a avut un venit net mai mare decât BCR și Banca Socială, dar nu a intrat în topul clasamentului eficienței bancare. Un [raport](#) mai amplu privind ratingul de performanță a sistemului bancar este prezentat de către centrul analitic Expert-Grup.

Totodată, cunoscuta revistă financiară internațională „*Euromoney*” a apreciat Moldova-Agroindbank drept cea mai bună bancă din Moldova. Evaluarea băncii s-a realizat în baza a mai multor indicatori ca dimensiunea, rentabilitatea, calității deservirii clienților, cotei de piață a creditelor și a depozitelor, profitabilității, capitalizării, rețelei retail și segmentului corporativ, finanțării de proiecte, gestionării riscurilor, raportului dintre cost/venituri.

2. Finanțe publice

Executarea bugetului pe diferite componente...

Potrivit datelor Ministerului Finanțelor pentru prima jumătate a anului 2011, executarea bugetului public național a rezultat cu un deficit de cca 1,36 miliarde lei. Trei componente ale bugetului public național au înregistrat deficite. Este vorba de bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale și bugetul unităților administrativ teritoriale. Doar fondul asigurărilor obligatorii în sănătate a realizat un excedent de resurse.

Pentru prima jumătate de an veniturile acumulate la bugetul de stat au constituit 8,12 miliarde lei, cu 8% mai mult decât veniturile acumulate în aceeași perioadă a anului trecut, dar cu ceva mai mult de 1 p.p. mai puțin decât se planificase. Cheltuielile de la bugetul de stat au atins suma de cca 9,27 miliarde lei sau cu aproape 8% mai mult decât pentru aceeași perioadă a lui 2010 și la nivel de 86,5% din suma cheltuielilor planificate.

La bugetele unităților administrativ-teritoriale veniturile acumulate au atins suma de 3,75 miliarde lei, cu 0,4% mai mult decât se planificase. Cheltuielile efectuate din aceste bugete au constituit peste 3,9 miliarde lei, această sumă reprezentând cca 75% din suma cheltuielilor planificate pentru prima jumătate a anului. Partea de venituri a bugetului asigurărilor sociale de stat a fost executată în sumă de peste 4,4 miliarde lei sau cu 0,8% mai mult decât prevederile primului semestru al anului. Cheltuielile din acest buget s-au ridicat la suma de 4,6 miliarde lei, executându-se în proporție de 99,1% din suma planificată.

Astfel, pentru prima jumătate de an, executarea bugetului de stat s-a încheiat cu un deficit de 1,14 miliarde lei, bugetul asigurărilor sociale – deficit de 188,2 milioane lei și bugetul unităților administrativ teritoriale – deficit de cca 180 milioane lei. Singura componentă a bugetului public național, executată cu excedent (151 milioane lei), este fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

3. Poziția externă a țării

Datoriile sînt în creștere...

Datele BNM și cele ale Ministerului Finanțelor arată că la situația din 30 iunie 2011, soldul datoriei de stat a Republicii Moldova a constituit cca 19 miliarde lei (1,7 miliarde USD), din care datoria de stat externă a constituit 13,66 miliarde lei sau cca 70% și datoria de stat internă a constituit 5,37 miliarde lei. Datoria de stat externă s-a majorat de la începutul anului 2011 cu cca 57 milioane lei, iar datoria internă – cu 64 milioane lei, arată datele Ministerului Finanțelor.

În primele 6 luni ale anului, pentru deservirea datoriei de stat externe, au fost utilizate peste 527 milioane lei, dintre care 442 milioane lei – pentru rambursarea sumei de bază. Pentru serviciul datoriei de stat interne în decursul primului semestru al anului 2011 au fost utilizate mijloace bănești în sumă de 210 milioane lei. Anterior, ministrul finanțelor a precizat că în anul 2011 datoria de stat internă a RM nu va depăși suma de 5,6 miliarde lei, iar cea externă va fi de cca 1,2 miliarde USD.

III. TRANSNISTRIA

EUBAM va avea un rol în consolidarea încrederii

La 21 iulie 2011 Viceprim-ministrul, Eugen Carpov, a avut o întrevedere cu șeful Misiunii EUBAM, generalul Udo Burkholder, în cadrul căreia au fost discutate probleme legate de segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene prin prisma inițiativelor Misiunii EUBAM privind sporirea măsurilor de încredere între cele două maluri ale Nistrului. A fost discutată și posibilitatea reluării circulației trenurilor mărfare pe segmentele transnistrene a căilor ferate din Republica Moldova. S-a constatat că, pentru moment, au fost soluționate problemele tehnice ce țin de circulația trenurilor mărfare, urmînd ca experții în domeniul vamal să elaboreze schemele tehnologice de transportare a mărfurilor prin tronsoanele de cale ferata amplasate în regiunea transnistreana. Udo Burkholder a menționat că EUBAM susține abordarea Chișinăului privind reluarea circulației trenurilor moldovenești pe segmentele transnistrene și propunerile lansate la ultima reuniune în format „1+1” de la Bender, din 12 iulie curent. În opinia lui, aceasta ar fi nu doar o relansare sub aspect economic, dar și un pas în direcția consolidării încrederii între oamenii de pe cele două maluri ale Nistrului.

Răspunsul MAEIE al Republicii Moldova la declarațiile oficialului MAE al Rusiei

Serviciul de presă al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene (MAEIE) a decis să precizeze cîteva aspecte referitoare la declarațiile reprezentantului oficial al Ministerului Afacerilor Externe (MAE) al Federației Ruse cu privire la activitatea economică externă a întreprinderilor din regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Astfel, potrivit purtătorului de cuvînt al Ministerului rus de Externe, Alexandr Lucașevici, “acordul cu privire la modul de participare a Transnistriei în cadrul activității economice externe este determinat de declarațiile Republicii Moldova la negocierile cu Organizația Mondială a Comerțului, potrivit cărora Moldova aderă la organizație ca la un spațiu economic unic... În plus, au fost făcute referințe la Memorandumul de la Moscova cu privire la bazele normalizării relațiilor dintre Republica Moldova și Transnistria din 8 mai 1997, precum și la alte acorduri vamale”. Astfel, potrivit lui Lucașevici, înțelegerile dintre Republica Moldova și Ucraina din 2005 cu privire la regulile de control la exportul producției din Transnistria, au avut „caracter de blocadă economică pentru regiunea transnistreană, cel puțin inițial”. De aceea, poziția Rusiei în cadrul procesului de reglementare a conflictului transnistrean a contribuit la blocarea tentativelor de extindere asupra regiunii transnistrene a jurisdicției Republicii Moldova în chestiuni economice, a anunțat, în cadrul unui briefing la Moscova, purtătorul de cuvînt al Ministerului rus de Externe, Alexandr Lucașevici.

MAEIE al Republicii Moldova nu împărtășește aprecierile expuse în comentariul MAE al Federației Ruse precum că decizia comună a Republicii Moldova și Ucrainei de a introduce începînd cu martie 2006 la frontiera dintre cele două state un regim vamal nou, nu a avut drept scop crearea așa-numitei "blocade" sau "extinderea unilaterală a legislației moldovenești" asupra regiunii, ci urmarea doar ajustarea operațiunilor de export-import la standardele internaționale. Pentru a exclude efectele negative asupra agenților economici din stînga Nistrului, regimul vamal instituit în 2006 prevede proceduri simplificate de înregistrare a companiilor, mecanism de rambursare a impozitelor percepute, precum și posibilitatea de a beneficia direct de preferințele comerciale acordate Republicii Moldova de UE și CSI. În prezent, peste 800 de întreprinderi din regiune s-au înregistrat pe lînga autoritățile moldovenești, iar datele statistice confirmă ca relațiile comerciale ale acestora cu partenerii din exterior se dezvoltă fără impedimente din partea autorităților moldovene. Agenții economici din regiunea transnistreană sînt scutiți de efectuarea oricăror plăți în bugetul național, cu excepția cheltuielilor legate de perfectarea vamală și a certificatelor de origine.

IV. RELAȚII EXTERNE

1. Integrare europeană

Lansarea negocierilor asupra Acordului privind Spațiul aerian comun UE-RM

Pe 27-28 iulie la Chișinău au avut loc prima rundă de negocieri asupra Acordului privind spațiului aerian comun Uniunea Europeană - Republica Moldova, după ce pe 16 iunie, Consiliul pentru Transport al Uniunii Europene a acordat Comisiei Europene mandatul de negocieri cu Republica Moldova.

Echipele de negociatori au fost conduse de Secretarul General al Guvernului RM, Victor Bodiș, și de Klaus Geil, Director General pentru Mobilitate și Transport în cadrul Comisiei Europene. Părțile au fost de acord că semnarea acordului va aduce beneficii atât cetățenilor, cât și companiilor aeriene. Aderarea Republicii Moldova la spațiul aerian comun va aduce după sine sporirea competitivității în domeniu, diversificarea serviciilor aviatice și ieftinirea biletelor de avion, îmbunătățirea managementului traficului aerian, implementarea standardelor europene în ceea ce privește transportul aerian, mediul și siguranța pasagerilor. Acordul va urmări implementarea treptată de către Moldova a regulilor și procedurilor UE în domeniul aviației concomitent cu deschiderea graduală a pieții aviatice locale și integrarea acesteia în spațiul aviatic comun.

Potrivit [Serviciului de presă al Guvernului](#), negociatorul-șef din partea Comisiei Europene, Klaus Geil a subliniat că aderarea la spațiul aerian comun reprezintă o invitație pentru Republica Moldova de a adera la Clubul țărilor europene, care presupune eforturi și reforme interne, precizând, totodată, că Comisia Europeană este dispusă să ofere asistența necesară.

Negocierile se vor desfășura în trei runde, următoarele două fiind programate pentru lunile septembrie și noiembrie 2011. Anterior, Guvernul RM a anunțat că speră să semneze acordul până la sfârșitul anului 2011.

Notă ADEPT: Se așteaptă că semnarea Acordului privind spațiul aerian comun dintre UE-RM va permite liberalizarea pieței aviatice din Moldova, care în prezent trenează ca urmare a susținerii preferențiale de către autorități a unei singure companii aeriene, cu capital de stat, „Air Moldova”.

2. Cooperare bilaterală

Republica Moldova–SUA

La sfârșitul lunii iulie, Guvernul Republicii Moldova și SUA, în persoana Prim-ministrului Vlad Filat și ambasadorului SUA în Moldova, Asif J. Chaudhry, au semnat câteva documente importante pentru colaborarea dintre cele două state. Este vorba de: 1) planul de acțiuni privind combaterea traficului ilicit de materiale nucleare și radioactive; 2) Memorandumului de Înțelegere între Serviciul Vamal al RM și Departamentul Energiei din SUA privind cooperarea pentru prevenirea traficului ilicit cu materiale nucleare și alte materiale radioactive; 3) acordul de asistență pentru consolidarea instituțiilor statului de drept.

Potrivit [serviciului de presă a Guvernului](#), Planul de acțiuni privind combaterea traficului ilicit de materiale nucleare și radioactive cuprinde 45 de măsuri specifice, care își propun să sporească capacitatea R.Moldova de a combate contrabanda cu aceste materiale, atât în cadrul țării, cât și peste hotarele ei. Planul include și un angajament al SUA de a contribui cu resurse proprii la implementarea cu succes a acestuia. Memorandumul dintre Serviciul Vamal al RM (SVRM) și Departamentul Energiei (DOE) din SUA oferă un cadru mai îngust de cooperare instituțională bilaterală în domeniul prevenirii traficului ilicit cu materiale nucleare și materiale radioactive. În particular, memorandumul prevede

furnizarea de către DOE din SUA a echipamentelor de detectare a radiației pentru a fi folosite în interiorul Moldovei, dar și la punctele de trecere a frontierei, instruirea lucrătorilor SVRM privind folosirea echipamentelor respective, precum și acordarea asistenței aferente. Cel de-al treilea acord stabilește acordarea pînă în anul 2015 de către SUA a unei asistențe financiare de 8.8 mil. USD pentru reformarea justiției și consolidarea instituțiilor statului de drept.

Republica Moldova-Polonia

La scurt timp după ce Polonia a preluat președinția Consiliului UE, Republica Moldova a fost vizitată mai mulți oficiali polonezi. Pe 20-21 iulie la Chișinău s-a aflat într-o vizită de lucru viceministrul de externe a Poloniei, Jerzy Pomianowski, care a avut întrevederi cu ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Iurie Leancă, și viceministrul, Natalia Gherman și Andrei Popov. Potrivit [serviciului de presă a MAEIE](#), discuțiile dintre oficiali au avut drept subiecte perspectiva europeană a Republicii Moldova în contextul priorităților președinției poloneze și pregătirile pentru Summitul Parteneriatului Estic din Varșovia din septembrie 2011. Viceministrul de Externe polonez, Jerzy Pomianowski, a subliniat că R. Moldova trebuie să devină un element-cheie pentru vecinătatea sigură și stabilă a UE, iar acest lucru e posibil doar prin continuarea reformelor propuse de către autoritățile moldovenești.

Pe 25 iulie, la Chișinău s-a aflat într-o vizită oficială o delegație a Seimului polonez, în frunte cu Mareșalul Seimului, Grzegorz Schetyna. Delegația poloneză a participat la ceremonia de instituire a Adunării Parlamentare moldo-poloneze, la care au fost semnate [Statutul Adunării și Declarația Comună](#) a acestora. Din componența Adunării Parlamentare fac parte 10 deputați și senatori polonezi și 10 deputați moldoveni. Co-președinți ai Adunării Parlamentare sînt Igor Corman, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană a Parlamentului Republicii Moldova, și Andrzej Halicki, președintele Comisiei politice externe a Seimului polonez. Adunarea Parlamentară moldo-poloneză își propune să intensifice cooperarea parlamentară dintre cele două țări, inclusiv prin transmiterea reciprocă de informații și documente de interes public cu privire la activitatea legislativă și procedurile parlamentare. De asemenea, partea poloneză se angajează să susțină în fața instituțiilor europene și îndeosebi în Parlamentul European: 1) recunoașterea unei perspective clare de integrare europeană a Republicii Moldova; 2) trecerea, pe durata Președinției polone la Uniunea Europeană, la faza de implementare a Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize și 3) adoptarea, în septembrie 2011 a Rezoluției Parlamentului European conținând recomandările sale adresate Consiliului, Comisiei și Serviciului European de Acțiune Externă privind negocierile în curs de desfășurare dintre UE și R. Moldova în vederea încheierii unui Acord de Asociere.

3. Cooperare multilaterală

Republica Moldova-Consiliul Europei

Pe 17 iulie, Comisarul pentru drepturile omului al Consiliului Europei (CoE), Thomas Hammarberg, a făcut public un [comunicat de presă](#) prin care declară inadmisibilă tergiversarea îndeplinirii deciziilor Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO) de către statele-membre ale CoE. Printre cele 9 state care trezesc îngrijorarea CoE, fiind repetat criticate de către Adunarea parlamentară a CoE de întârzieri în executarea deciziilor CtEDO, se numără și Republica Moldova.

Potrivit lui Thomas Hammarberg, executarea deciziilor CtEDO reprezintă doar un pas spre implementarea eficientă a standardelor Convenției Europene pentru Drepturile Omului în legislația națională. Este important ca statul nu doar să plătească compensații victimelor, ci și să remedieze situația reclamanților și să amendeze legislația sau să schimbe practicile care generează noi încălcări a drepturilor omului.

Comisarul reiterează una din propunerile Comitetului de Miniștri a CoE ([Recomandarea \(2008\) 2](#)) de remediere a situației create, care constă în desemnarea de către fiecare stat a unui coordonator național care să monitorizeze executarea deciziilor CtEDO și să informeze Parlamentul despre măsurile luate și situația finală. Această măsură va permite consolidarea eficienței și credibilității sistemului european de protecție a drepturilor omului.

